

POLITISKA INITIATIV & INTERNATIONELL UTBLICK

Sven-Olof Ryding, IVL

Politiska initiativ för att stärka och effektivisera offentlig upphandling

- Det klimatpolitiska ramverket
- Regeringens klimatpolitiska handlingsplan
- Den nationella upphandlingsstrategin
- Delegationen för cirkulär ekonomi
- Lag om klimatdeklarationer för byggnader
- Fossilfritt Sverige
- Samverkansprogrammet Näringslivets klimatomställning
- Upphandlingsmyndighetens arbete med cirkulär och fossilfri upphandling
- SKR's olika initiativ med att "Upphandla klimatsmart och hållbart"

Klimatanpassad

Cirkulär

Viktiga utgångspunkter i myndigheters arbete med att minska våra klimatutsläpp

- **Det klimatpolitiska ramverket** är en nyckelkomponent i Sveriges bidrag för att leva upp till Parisavtalet. Syftet med ramverket är att säkerställa ordning och reda i klimatpolitiken och skapa långsiktiga förutsättningar för att Sverige ska nå sina klimatmål. Klimatlagen fastställer att regeringen har ett ansvar att föra en politik som utgår från klimatmålen.
- I underlag till regeringens klimatpolitiska ramverk framhålls vikten av att myndigheter ska beakta miljöhänsyn och livscykelperspektivet i upphandlingens olika faser på ett effektivt sätt. **Kräver lättillgängliga LCA-data och att arbetet enkelt kan följas upp.** Genom arbete inom EU och UNEP finns goda möjligheter att ställa sådana krav i en EPD i offentliga upphandlingar.
- I klimatlagen riktas alltmer blickar mot den offentliga upphandlingen som det enda praktiska och beprövade styrmedlet som finns för att **märkbart kunna påverka utländska leverantörers arbete** med att minska sina klimatutsläpp.
- Upphandlingsmyndigheten har uttalat att för att **nå satta klimatmål** är det mycket som måste förändras och att upphandlande myndigheter måste minska klimatpåverkan från sina inköp.

Fossilfritt Sveriges arbete med offentlig upphandling

I 22 färdplaner för fossilfri konkurrenskraft till år 2030 - från alla större branscher - pekas offentlig upphandling ut som en av nycklarna för att näringslivet ska kunna ställa om.

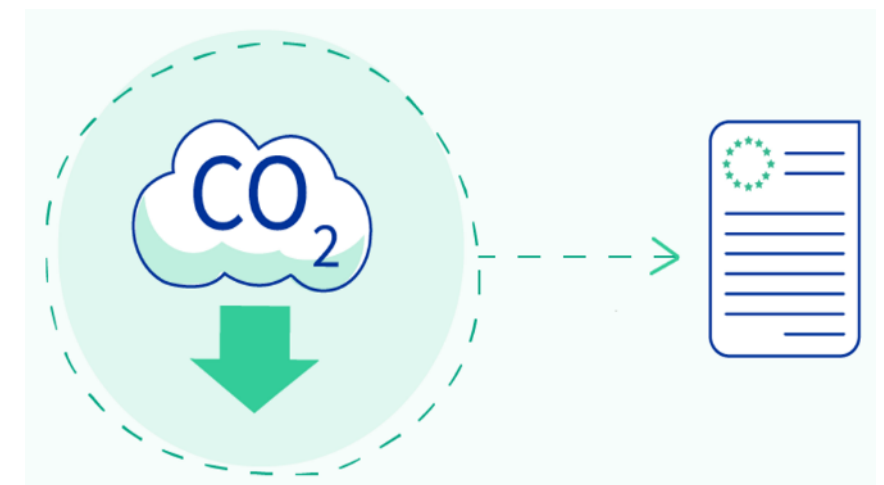
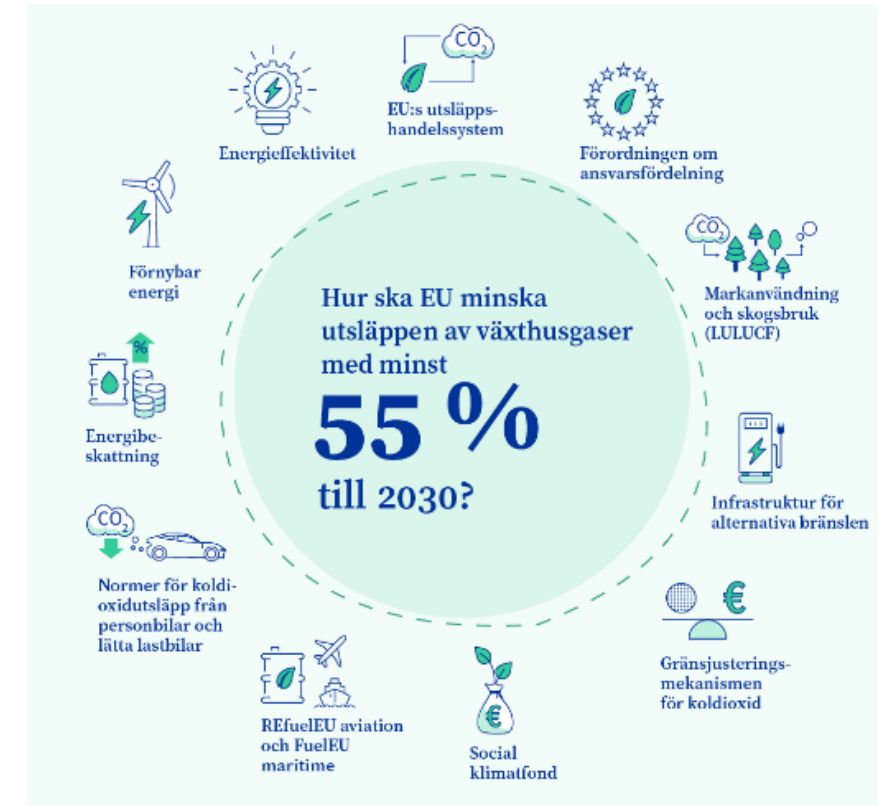
Fossilfritt Sverige har startat projektet **Klimatledarkommunerna** där sex utvalda kommuner har tagit fram handlingsplaner för hur de ska arbeta med klimatkrav i upphandlingen.

Rekommendationer:

1. Avsätt tillräckliga resurser så att den offentliga upphandlingen kan användas som ett strategiskt verktyg för att uppnå kommunens klimat- och hållbarhetsmål – arbeta bl.a. med kategoristyrning.
2. Ta ett regionalt ansvar för att driva på för mer samordnade klimatkrav med andra beställare för att underlätta och minska de ekonomiska riskerna för leverantörer som utvecklar klimatsmartare produkter och tjänster.
3. Prioritera uppföljning av de krav som ställs så att inte oseriösa leverantörer gynnas och skattemedel riskerar att användas på ett ineffektivt sätt.
4. Genomför kunskapshöjande insatser med beställare och inköpare för att stärka deras förmåga att ställa och följa upp hållbarhetskrav inom prioriterade upphandlingsområden.

Kommer Sveriges klimatarbete ersättas med EUs klimatsatsning "Fit for 55"?

- **The fulfilment of the overall EU climate targets has the form of legal obligations.** EU Member States develop new legislation to reach this goal and make EU climate neutral no later than 2050.
- The "Fit-for-55" Package has ambition to reduce net GHG-emissions by at least 55 % to 2030. The overall intent with the suggested package is to align the upcoming legislative means to the 2030-goal.
- The "Fit-for-55" Package is a collection of proposals aiming at revisit and update current EU-legislation and suggest new initiatives to ensure that EU-policy is in line with the climate targets that the Council and Parliament have agreed upon.

Fem fakta om EU:s klimatneutralitetsmål

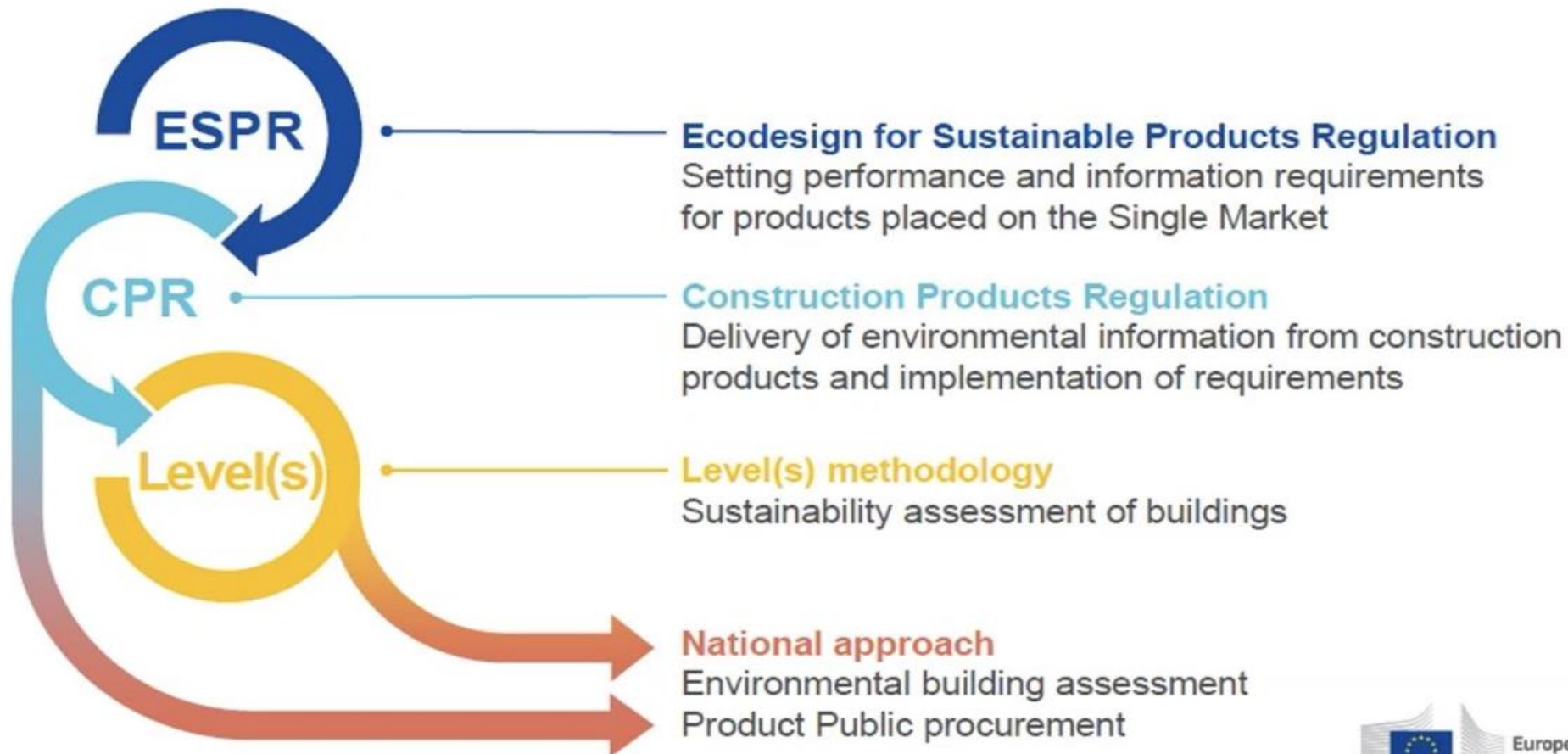
Att bekämpa klimatförändringar är av avgörande betydelse för Europas och världens framtid. Med den europeiska klimatlagen omsattes EU:s mål om klimatneutralitet senast 2050 i lagstiftning. Detta mål följde på det åtagande som EU och EU-länderna gjorde vid undertecknandet av Parisavtalet 2015. Vad innebär klimatneutralitet och hur planerar EU att uppnå detta mål?

”Fit-for-55” är en samling klimatinriktade åtgärdsprogram med obligatoriska regelverk som ska följas

- *AVCP – Assessment and Verification of Constancy Performance*
- *CBAM – Carbon Border Adjustment Mechanism*
- *CEAP – Circular Economy Action Plan*
- *CE-marking*
- *CPR – Construction Products Regulation*
- *DoP – Declaration of Performance*
- *CSS – Chemical Sustainable Strategy*
- *DPP – Digital Product Passports*
- *EPBD - Energy Performance of Building Directive*
- *ESPR – EcoDesign Sustainable Product Regulation*
- *Green Claims*
- *Level(s) – EU framework for Sustainable Buildings*
- *R2R – Right-to-Repair*
- *SPP – Sustainable Public Procurement/*

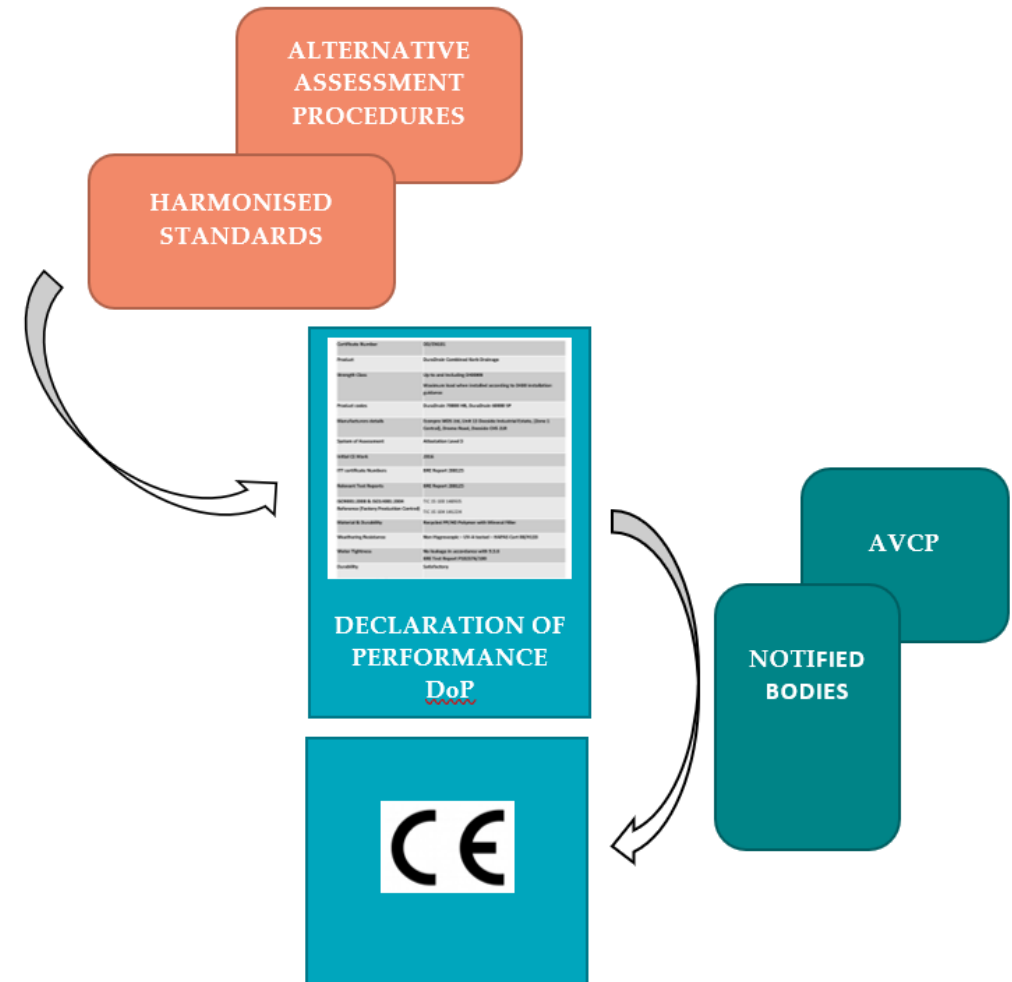

De viktigaste sammanlänkade åtgärdsprogrammen inom byggsektorn mynnar ut i offentlig upphandling

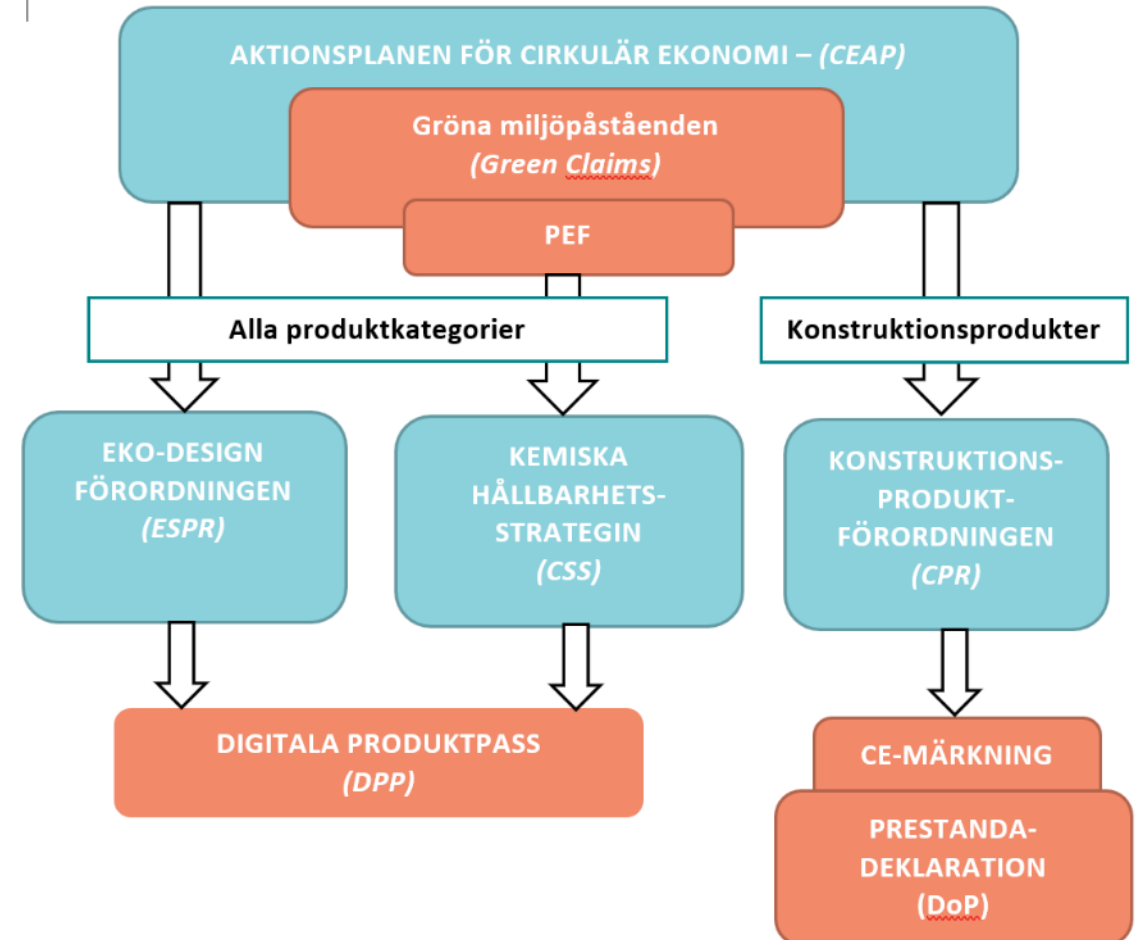
En stor del av pågående arbete är inriktat på framtida former för CE-märkning

- Genom att CE-märka produkter försäkrar tillverkaren att produkten uppfyller de väsentliga hälso-, miljö- och säkerhetskraven i relevanta direktiv.
- Märkningen fungerar sedan som ett sätt för fri rörlighet på den inre marknaden.
- CE-märkningen indikerar att konstruktionsprodukters prestanda är i överensstämmelse den utarbetade prestandadeklarationen.
- Ett av de viktigaste syftena med CE-märkningen är att undvika handelshinder och öka konkurrenskraften för byggprodukter.
- Flera av de steg som ingår i processen för ett företag att få godkänt en CE-märkt produkt utgår från LCA-baserad information enligt med "EF-metoden" (för produkter PEF – *Product Environmental Footprint*).
- För byggområdet sker en tillämpning av standarden 15804, som följer samma grundkoncept som i en EPD.

Trovärdig kommunikation är nyckeln till framgång i EUs klimatsatsning

- EUs direktiv om ”gröna miljöpåståenden”
- EUs LCA-beräkningsverktyg – PEF
- Digitala Produktpass - DPP
- CE-märkning
- Prestandadeklarationer - DoP

Offentlig upphandling i centrum för EUs klimatarbete

- Aktionsplanen för cirkulär ekonomi: **Circular public procurement** can drive the European Circular Economy Action Plan including life cycle cost repairability/recyclability climate impact and resource consumption.
- EkoDesignförordningen: To boost demand for environmentally sustainable products, the ESPR aims to set **mandatory criteria for the public procurement** of specific groups of products.
- Konstruktionsproduktförordningen: The possibility to include criteria in **public procurement on sustainability objectives** within the CPR without putting at risk the functioning of the single market.

Inom ISO pågår arbete med att revidera nyckelstandarderna inom kommunikationsområdet

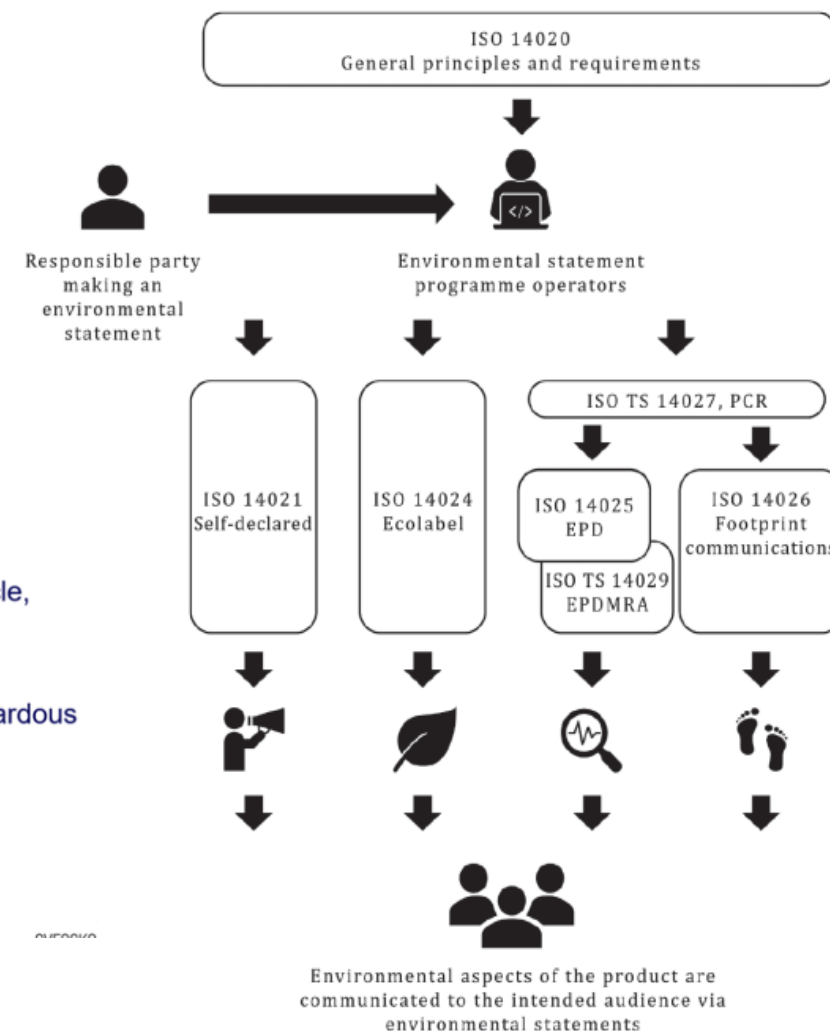
Det finns ett önskemål att bredda "EPD-konceptet" till ett bredare upphandlingskoncept, med möjlighet att inkludera andra hållbarhetsaspekter inom ramen för det som kallas "kompletterande miljöinformation" (*additional environmental information*).

ACCORDING TO ISO 14025

- Data on product performance
- Biodiversity
- Ecotoxicity
- Adherence to management systems
- Reuse and recycling properties
- Instructions for efficient use
- Human health/environmental risk assessment
- Preferred waste management options
- Social responsibility

ACCORDING TO PEF

- Bill-of-materials data
- Information about possibility to disassemble, recycle, recover, reuse, and resource efficiency
- Information on the use of hazardous substances
- Information on the disposal of hazardous/non-hazardous waste
- Information on energy consumption
- Information on local/site specific impacts such as eutrophication and biodiversity
-

Tack!